

**NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM**

**JELENTÉS A GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYMINISZTEREK TANÁCSA
ÁLTAL 2009. JÚLIUS 7-ÉN A TÚLZOTT HIÁNY ELJÁRÁS
KERETÉBEN KIADOTT AJÁNLÁS MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN
HOZOTT INTÉZKEDÉSEKRŐL**

2011. JÚLIUS

TARTALOM

1.	BEVEZETŐ.....	1
2.	A SZÉLL KÁLMÁN TERV INTÉZKEDÉSEI.....	2
	FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKAERŐPIAC	2
	NYUGDÍJRENDSZER	4
	EGÉSZSÉGÜGY (GYÓGYSZERTÁMOGATÁS)	4
	ÁLLAMI ÉS ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS.....	6
3.	A KONVERGENCIA PROGRAM TOVÁBBI EGYENLEGJAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEI	8
	STABILITÁSI TARTALÉK TÖRLÉSE	8
	BEVÉTELNŐVELŐ INTÉZKEDÉSEK.....	8
	AZ ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTÉSE.....	9
4.	AZ OTTHONVÉDELMI AKCIÓTERV.....	9

FÜGGELÉK: A JELENTÉSBEN ISMERTETETT INTÉZKEDÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGSZABÁLYOK

1. BEVEZETŐ

A túlzott hiány eljárás keretében Magyarországhoz intézett ajánlás értelmében a magyar hatóságok évente kétszer jelentést nyújtanak be a Tanács és az Európai Bizottság részére. Eddig 7 évközi jelentés benyújtására került sor, amelyek bemutatták a túlzott hiány megszüntetése érdekében tett intézkedések előrehaladását, beleértve a strukturális reformok területén megtett lépéseket.

A tanácsi ajánlás Magyarország számára 2011-re tűzte ki a túlzott hiány megszüntetésének határidejét. Mivel a nyugdíjrendszer reformja keretében a korábbi magán-nyugdíjpénztári tagok 97%-a visszalépett az állami nyugdíjpillérbe, a pénztárakban eddig felhalmozott vagyonuk átutalása 2011-ben többletet eredményez az államháztartás egyenlegében.

A Kormány elkötelezett a túlzott hiány fenntartható módon történő megszüntetése mellett, ezért strukturális reform programot hirdetett meg (Széll Kálmán Terv), amely döntően a költségvetési kiadások növekedésbarát átalakítására irányul. A végrehajtási kockázatok minimalizálása érdekében a program mellé konkrét határidőket megjelölő jogalkotási menetrend társul. A Széll Kálmán Tervben meghirdetett menetrend 2011. első félévére a foglalkoztatást és munkaerőpiacot, a nyugdíjrendszert, az egészségügyet (gyógyszerkasszát), valamint az állami és önkormányzati finanszírozást érintő lépéseket irányzott elő.

A jelenlegi évközi jelentés célja, hogy bemutassa

- a Konvergencia Program április közepi benyújtása óta eltelt időben a Széll Kálmán Tervben megjelölt területeken meghozott döntéseket és jogalkotási aktusokat,
- a Konvergencia Programban ismertetett további egyenlegjavító intézkedések előrehaladását,
- valamint a pénzügyi stabilitási kockázatok csökkentése érdekében a devizahittel rendelkező háztartások terheinek könnyítését szolgáló Otthonvédelmi Akciótervet.

A 2011. második félévére, illetve az ezt követő időszakra ütemezett intézkedéseket, valamint a Konvergencia Programban kitűzött hiánypálya megvalósítását szolgáló további lépéseket a 2012. évi költségvetés benyújtása után elkészítendő következő évközi jelentés fogja ismertetni.

A jelentést a Kormány 2011. július 25-i ülésén megtárgyalta, majd ezt követően került benyújtásra az Európai Bizottság és a Tanács részére.

2. A SZÉLL KÁLMÁN TERV INTÉZKEDÉSEI

FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKAERŐPIAC

Az Országgyűlés elfogadta a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló törvényt, amelynek részét képezi a munkanélküli ellátások és egyes szociális ellátások módosítása is.

ÁLLÁSKERESÉSI JÁRADÉK FELTÉTELRENDSZERÉNEK SZIGORÍTÁSA

A módosítás eredményeképpen változik az álláskereső járulékra való jogosultsági idő, az álláskereső járadék folyósítási időtartama, mértéke. A szabályozás megőrzi az ellátás biztosítási jellegű vonásait, vagyis az álláskereső járadékra való jogosultság és az álláskereső járadék folyósítási ideje továbbra is az álláskeresővé válást megelőző, meghatározott időszakon belüli időszak alatt szerzett jogosultsági időtől függ. A folyósítási idő felső határa azonban a korábbi 270 nappól 90 napra csökken. 1 nap folyósítási időhöz a korábbi 5 nap jogosultsági idő helyett 10 nap jogosultsági időre lesz szükség. A járadék összegének felső határa a kötelező legkisebb munkabér 120 százaléka helyett a kötelező legkisebb munkabérnek megfelelő összegre csökken.

ÁLLÁSKERESÉSI SEGÉLY MEGSZÜNTETÉSE

A módosítás értelmében megszűnik az álláskereső járadékot már kimerítettek álláskereső segélye, valamint az álláskereső járadék minimális jogosultsági idejét el nem érő jogosultsági idővel rendelkezők álláskereső segélye. A jövőben csak azok lesznek jogosultak ilyen ellátásra, akik az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt évben váltak álláskeresővé, mert ebben az életkorban az álláskereső már nehezebben helyezkednek el a munkaerőpiacon.

KÖZFOGLALKOZTATÁS

A közfoglalkoztatási jogviszony biztosítási jogviszonynak minősül, ellátásokra jogosít, utána az adó- és járulékkerhek a munkaviszonyhoz hasonlóan kell megfizetni. Közfoglalkoztatás közfeladatra szervezhető, és ehhez igazodóan a közfeladatot ellátó szervezetek lehetnek közfoglalkoztatók. Közfoglalkoztatott pedig csak a 16. életévét betöltött személy lehet. A közfoglalkoztatás a munkaviszonytól eltérő specialitásokkal rendelkezik (a foglalkoztatót terhelő többletkötelezettségek, jogviszony létrehozásának és megszüntetésének sajátosságai, eltérő bér). A közfoglalkoztatottat közfoglalkoztatási bér illeti meg, amelynek mértékét a Kormány rendeletben határozza meg.

Az új szabályozás az eddigi, minimálbérhez igazodó bérezéshez képest fajlagosan 30%-kal csökkenti a munkaerőköltséget a közfoglalkoztatás tekintetében.

BÉRPÓTLÓ JUTTATÁS ÁTALAKÍTÁSA

A bérpótló juttatás (BPJ) megszűnik, szerepét a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) veszi át. A támogatás jogosultsági feltételei alapvetően nem változnak. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra csak azok az aktív korú, munkaképes személyek jogosultak, akik még a

közfoglalkoztatásban sem jutnak átmeneti munkalehetőséghez. A közfoglalkoztatási lehetőség megfelelő indok nélküli visszautasítása esetén a foglalkoztatást helyettesítő támogatás megszűnik.

TÖBB JOGCÍMEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOCIÁLIS ÉS CSALÁDTÁMOGATÁSI TRANSZFEREK ÖSSZEGÉNEK MAXIMÁLÁSA

Annak érdekében, hogy a szociális ellátórendszerben kapható támogatások nagysága ne ösztönözzön a munkavégzés ellen, a törvény a közfoglalkoztatási bér 90%-ában határozza meg az aktív korú, megélhetéshez szükséges jövedelemmel nem rendelkező, nem foglalkoztatott személyek jogán a család által igénybe vehető pénzübeli ellátások (bérpótló juttatást felváltó foglalkoztatást helyettesítő támogatás és rendszeres szociális segély) együttes összegének maximumát. A törvény kétféle maximum-összeg meghatározását tartalmazza. Egyrészt arra az esetre határoz meg maximum összeget, amikor a családban csak rendszeres szociális segélyben részesülő személy van, másrészt arra az esetre, ha a családban rendszeres szociális segélyre és foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy is él. Ilyenkor az egy család által igénybe vehető segélyek maximumának meghatározásánál a két ellátás együttes összegét indokolt figyelembe venni.

A rendszeres szociális segélyre vonatkozó szabályozás több ponton módosul az aktív korúak ellátórendszerének átalakulása, valamint a feltételekhez kötött segélyezés bevezetése következtében. A törvény felhatalmazást tartalmaz a települési önkormányzatok részére, hogy – összhangban a feltételekhez kötendő segélyezés elvével – rendeletben szabályozzák a rendszeres szociális segélyben részesülő személyek részére előírandó, a lakókörnyezet rendezettségének biztosítására vonatkozó szabályokat.

A nyugdíjkorhatár emelkedése miatt rendszeres szociális segélyre életkoránál fogva – az 55. életév betöltését előíró korábbi szabály helyett – az lesz jogosult, aki a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti. E rendelkezéssel az 55 év feletti személyek is foglalkoztathatóknak minősülnek, így nagyobb lehetőség nyílik visszavezetésükre a munkaerőpiarcra.

AKTÍV ÉS SZAKKÉPZÉSI MUNKAERŐPIACI ESZKÖZÖK EGY RÉSZÉNEK KIVÁLTÁSA EU FORRÁSOKKAL

A Munkaerőpiaci Alap által 2012. évre tervezett kiadások uniós kiváltására, a programok uniós finanszírozásba történő bevonására a TÁMOP 1., 2., 5., a TIOP 1., 3., és a GOP 2., 3. prioritások keretében van lehetőség.

TÁPPÉNZ SZABÁLYOK MÓDOSÍTÁSA

2011. május 1-től a táppénz maximuma a minimálbér négyszereséről a minimálbér kétszeresére csökkent.

A biztosítási jogviszony megszűnését követő legkésőbb harmadik napon bekövetkező, illetve még fennálló keresőképtelenség esetén, a korábban legfeljebb 30 napig járó ún. passzív táppénz lehetősége 2011. július 1-től megszűnt.

CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSOK NOMINÁLIS RÖGZÍTÉSE

A családtámogatási ellátások szabályozása jogszabályi szinten a családok támogatásáról szóló törvényben történik, mely nem tartalmaz rendelkezéseket az ellátások emeléséről.

NYUGDÍJRENDSZER

A változtatásokat a hatályos Alkotmány módosítása alapozta meg, amely kimondja, hogy az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt folyósított nyugellátás törvényben meghatározottak szerint csökkenthető és szociális ellátássá alakítható, munkavégzésre való képesség esetén megszüntethető.

ROKKANTSÁGI NYUGDÍJAK FELÜLVIZSGÁLATA, ELLÁTÁSOK ÁTALAKÍTÁSA

A rokkantsági nyugdíjak rendszerének felülvizsgálatáról készült koncepciót a Kormány megtárgyalta.

A felülvizsgálat értelmében 2012-ben a rehabilitálhatóság szempontjából figyelembevételre javasolt személyi kör az irányadó nyugdíjkorhatárt több mint öt év múlva betöltő, a jelenlegi minősítési rendszer alapján 40-69% között egészségkárosodottak köre. Létszámuk a 2011. januári adatok alapján 220 ezer fő. Ebből ún. III. csoportos rokkantsági nyugdíjas 111 ezer fő, rendszeres szociális járadékban részesül 84 ezer fő, rehabilitációs járadékban részesül 25 ezer fő. Az érintett kör komplex felülvizsgálatát követően becslés szerint 120 ezer fő foglalkoztatása, illetve foglalkozási rehabilitációja javasolható.

KORHATÁR ALATTI ELLÁTÁSOK FELÜLVIZSGÁLATA, ÁTALAKÍTÁSA

A Kormány a nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtése érdekében elhatározta az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtti nyugdíjba vonulás lehetőségét biztosító jogcímek megszüntetését, megteremtve ezáltal egy tisztított rendszer létrehozásának lehetőségét. Az átalakítás részleteinek kidolgozása folyamatban van, végleges döntés az év második felében várható.

EGÉSZSÉGÜGY (GYÓGYSZERTÁMOGATÁS)

Az Országgyűlés elfogadta az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot, amelynek részeként a következő változások kerültek bevezetésre 2011-ben:

BEVÉTELEKET ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSEK:

- A gyógyszergyártók befizetési kötelezettsége a támogatott forgalmuk után a termelői árra eső TB támogatás 12%-áról 20%-ra emelkedett 2011. július 1-től,
- A marketing tevékenység visszaszorítása érdekében 2011. július 1-től az orvoslátogatói díj mértéke éves szinten a korábbi 5 millió forint 10 millió forintra nő.

További, már 2011-et is érintő intézkedések (az ezeket megalapozó rendelet közigazgatási egyeztetés alatt van):

- A gyógyszerkassza betarthatósága érdekében megfontolandó a lejárt támogatásvolumen szerződések újrakötése hozzávetőleg 10%-kal alacsonyabb határértékkel, ami a gyártói befizetések emelkedését jelenti.

KIADÁSOKAT ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSEK:

- Generikus program, preferált referencia ársáv rendszer, generikus ösztönzés.
A generikus készítmények piacra lépését követően, a fixesítés után kialakult referencia termék jelenleg nem élvez piaci előnyöket. Szükséges egy olyan rendszer kialakítása, mely a betegek kivül a piac többi szereplőjét is érdekeltté teszi a referencia termék státuszának erősítésben. A rendszer nem csak a referencia gyógyszert, hanem az annál legfeljebb 5%-kal (hatóanyag azonosság alapján fix csoport), illetve 10%-kal (terápiás hasonlóság alapján fix csoport) magasabb napi terápiás költségű gyógyszereket és az ennél olcsóbb gyógyszereket is preferált helyzetbe hozza. 2011. július 1-től fix összegű támogatásban részesülő hatóanyagokat tartalmazó gyógyszerek közül csak a preferált referencia ársávba tartozó gyógyszerek rendelhetők a közgyógyellátásra jogosult betegeknek.
- A következő években több nagy forgalmú készítmény szabadalma lejár, így a generikus készítmények bejövetele jelentős megtakarítást eredményezhet. Különösen fontos, hogy ez több ponton is érinti a kiemelt, indikációhoz kötött 100%-os támogatási kategóriát.
- Első generikum térnyerése
A szabadalom lejárta után forgalomba kerülő generikus termék ne 6 hónap, hanem 3 hónap elteltével válhasson referencia terméké.
- Egyes terápiás területek felülvizsgálata
A finanszírozási protokollok lehető legszélesebb körű kialakítása mellett szükséges egy-egy terület felülvizsgálata a támogatási mérték szempontjából. Cél, hogy az összes területen elkészüljön a finanszírozási protokoll.
- Terápiás eredményesség alapú finanszírozás
A nagy értékű terápiák esetében az állam/biztosító nem a klinikai vizsgálatokban elért, hanem az adott betegcsoport esetében a valós hazai körülmények között bizonyított eredmények alapján biztosít támogatást, illetve ennek elmaradása esetén visszafizetéssel kompenzál a gyógyszergyártó.
- Kombinációs készítmények felülvizsgálata
A 2011. január 1-jén hatályba lépett szabályozás alapján a több hatóanyagot tartalmazó készítmények támogatásának a monokomponensek támogatásához való fixesítése.
- Koleszterinszint csökkentők támogatásának felülvizsgálata

A 2012. évre javasolt intézkedések részletes kidolgozása a Kormány döntése alapján 2011 szeptemberében, a 2013. évet érintően pedig 2012 szeptemberében várható. A javasolt támogatáspolitikai változások a következők:

- Új szabályozás kialakítása a közgyógyellátás terhére rendelhető gyógyszerek vonatkozásában.
- Biohasonló támogatási rend. Bár a biotechnológiai úton előállított, fehérjealapú készítmények esetében nem javasolt a kémiai szerekkel azonos támogatási technikák (hatóanyag alapú és részben a terápiás elvű fixesítés) alkalmazása, de szükséges a biohasonló készítmények kedvező árának kihasználása.
- Beteg-együtműködés javítása. Jelenleg a krónikus betegségek területén a nem megfelelő beteg-együtműködés miatt a szedett gyógyszerek sok esetben nem tudnak kellő eredményességet biztosítani. Javasolható, hogy bizonyos betegcsoportokban a támogatási szabályok vegyék figyelembe a betegek együtműködését is.
- Átsorolás (finanszírozási mód váltása), néhány termék átcsoportosítása kórházi finanszírozásba. Egyes nagy értékű (pl. onkológiai) készítmények kórházakon keresztül, nyomon követett eljárásrend szerinti, hatékony állami beszerzéssel történő finanszírozása jelentős megtakarításokat eredményezhet.
- Egyedi méltányosság átalakítása

ÁLLAMI ÉS ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS

ÚJ KÖZBESZERZÉSI TÖRVÉNY

Az Országgyűlés elfogadta az új közbeszerzési törvényt.

A korábbi közbeszerzési törvény bonyolult részletszabályai nem voltak képesek megfelelően kezelni a beszerzési folyamatot. A nehezen alkalmazható jogi környezet hátrányosan érintette a közbeszerzések szereplőit. Az új törvény új szerkezete és jól követhető szabályai révén könnyebben kezelhető szabályozást fog adni. A törvény néhány legfontosabb újszerűsége a korábbi szabályozáshoz képest:

- Kiemelt cél volt az átlátható szerkezet kialakítása. A törvény a minden eljárási típusban követendő szabályokat nem egy-egy eljárási fajta szabályai között, hanem a közbeszerzési eljárásokban alkalmazandó általános rendelkezésekként tartalmazza.
- Áttekinthetősége révén jobban szolgálja a közbeszerzés alapvető céljait: a közpénzek elköltése átláthatóságának és a verseny tisztaságának biztosítását. A törvény számos, a visszaélések és a korrupció visszaszorítására irányuló rendelkezést tartalmaz, az egyes eljárási fajták világosabb szabályozása pedig a könnyebb alkalmazhatóság, illetve a szabályozás kiszámíthatósága irányba hat.
- Növeli az alapelvek szerepét a közbeszerzési jogalkalmazásban. Hatékonyabb fellépést tesz lehetővé a visszaélésszerű magatartásokkal szemben és az eljárás lefolytatása során jelentkező kérdésekkel kapcsolatban is jobb megoldást nyújt, ha túlszabályozás helyett az alapelvek jutnak nagyobb szerephez. Ennek megfelelően a rendeltetésszerű joggyakorlás mellett a közpénzek hatékony és felelős felhasználásának elve is rögzítésre kerül.

- Az új törvény további célja a vállalati körbetartozás és lánctartozás elleni küzdelem, valamint a kis- és középvállalkozások közbeszerzésben való részvételének elősegítése.

AZ ALAPTÖRVÉNY KÖLTSÉGVETÉSI FEGYELEMRE VONATKOZÓ ALAPELVEI ÉS AZ ADÓSSÁGFÉK INTÉZMÉNYÉNEK BEVEZETÉSÉRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEI

2011. április 25-én elfogadásra került Magyarország Alaptörvénye. Az Alaptörvény 2012. január 1-én lép hatályba, önálló közpénzügyi fejezetének legfontosabb rendelkezései az alábbiak:

Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti, amelyért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős, de más állami szervek és a helyi önkormányzatok is kötelesek tiszteletben tartani.

Az államadósság azon szintjét, amely felelős gazdálkodás mellett elfogadható, az Alaptörvény az európai uniós követelményekből fakadó értéknél jelentősen alacsonyabban, a bruttó hazai termék felében határozza meg. Az államadósság jelenlegi szintje meghaladja az 50%-ot, így az Alaptörvény e célszint eléréséig az államadósság csökkentését írja elő. Fenti fiskális szabályok szem előtt tartása alól csak kivételes körülmények beállta esetén, azokkal arányos mértékben kap lehetőséget a Kormány. Az államadósság és a bruttó hazai termék fogalmának egyértelmű meghatározásáról, valamint az államadósság Alaptörvényben meghatározott szintjéhez vezető lépések megtételéről külön törvényi szabályozás szükséges. E szabályozás jelenleg kidolgozás alatt áll, várhatóan ősszel kerül a törvényhozás elé.

Az Alaptörvény lehetővé teszi, hogy törvény a helyi önkormányzat - törvényben meghatározott mértékű - kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását a Kormány hozzájárulásához rendelje. Ennek szabályrendszere az Önkormányzatokról szóló törvény megújításával párhuzamosan jelenleg kidolgozás alatt áll, az Országgyűlés várhatóan az őszi ülészakán fogja tárgyalni.

Az Alaptörvény tartalmazza továbbá a Magyar Nemzeti Bankra, az Állami Számvevőszékre és - a jelenleg hatályos alkotmánytól eltérően - a Költségvetési Tanácsra vonatkozó legfontosabb feladatokat, hatásköröket, a tagok megválasztására vonatkozó szabályokat is. Az Alaptörvény szerint a Költségvetési Tanács tagja a Költségvetési Tanács elnöke (akit a köztársasági elnök nevez ki), valamint a Magyar Nemzeti Bank elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke. A Költségvetési Tanács vizsgálja az adott évi költségvetési törvényjavaslat megalapozottságát, valamint az Alkotmányban rögzítésre kerülő fiskális szabállyal való összhangot, amelynek tekintetében előzetes hozzájárulása nélkül nem lehet elfogadni költségvetési törvényt, azaz vétőjoggal bír. A Költségvetési Tanács működéséről szóló törvény kidolgozása megkezdődött, azt az Országgyűlés várhatóan az őszi ülészakán fogja tárgyalni.

3. A KONVERGENCIA PROGRAM TOVÁBBI EGYENLEGJAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEI

STABILITÁSI TARTALÉK TÖRLÉSE

A Kormány a fegyelmezett, költséghatékony állami gazdálkodás biztosítása érdekében – reagálva a kirajzolódó kockázatokra – már február elején a GDP 1%-át megközelítő, mintegy 250 milliárd forint nagyságú stabilizációs tartalék létrehozásáról döntött.

A stabilitási tartalék legnagyobb tételét a Kormány irányítása alá tartozó fejezetek kiadási előirányzatait érintő, összesen mintegy 187 milliárd forintos zárolás tette ki. Ezen felül a kormányhatározat a saját bevételből gazdálkodó, a Kormány irányítása alá tartozó központi költségvetési szerveknek – a fővárosi és megyei kormányhivatalok földhivatala, a Magyar Nemzeti Közlekedési Hatóság, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal – befizetési kötelezettséget írt elő, valamint kiadási megtakarításokról intézkedett a Munkaerőpiaci Alapnál.

Ezen túlmenően a 2011. évi költségvetéséről szóló törvény módosítása az ún. alkotmányos fejezeteknél (amelyek tehát nem tartoznak a Kormány irányítása alá, pl. Állami Számvevőszék, Bíróságok, Magyar Tudományos Akadémia), valamint a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alapnál tartalék megképzését rendelte el és többletbefizetést írt elő a teljes mértékben saját bevételből gazdálkodó intézményeknek.

Az évközi gazdasági folyamatok hatásainak áttekintése során 2011 júniusában a Kormány a zárolások végleges törlésének megfelelő törvénymódosítási javaslat elkészítéséről döntött. A törvénymódosítást az Országgyűlés elfogadta.

A továbbra is óvatos, konzervatív államháztartási feltételezés mellett előfordulhat, hogy az adóbevételek (elsősorban a társasági adó és az általános forgalmi adó-bevételek) elmaradnak a tervezettől, ezért a módosítás a bevételi és kiadási oldalt azonos összegben érinti, vagyis az államháztartás egyenlegét nem befolyásolja. Hangsúlyozandó, hogy az államháztartási törvény értelmében a kiadási előirányzatok – a nevesített kivételekkel - egyértelmű felső korlátot jelentenek, míg az adóbevételek automatikusan túlteljesülhetnek. Ezért a kiadások törvényi korláttal alátámasztott csökkentése és a bevételek alakulása a jóváhagyotthoz képest jobb államháztartási pozíciót is eredményezhet.

BEVÉTELNÖVELŐ INTÉZKEDÉSEK

JÖVEDÉKI ADÓ EMELÉSE

Az Országgyűlés elfogadta a jövedéki adóról szóló törvény módosítását. Az E85 üzemanyagnál a bioetanol komponensre a korábbi adómentességgel szemben 40 forint/liter adómérték került bevezetésre. Az intézkedés jelentősen megfékezheti az üzemanyagok vásárlásának az olcsóbb (alacsonyabb adóvonzatú) E85 üzemanyag irányába megindult elmozdulását, amely – az eddigi tendencia folytatódása esetén – évi 6-7 milliárd forint jövedéki adóbevétel elmaradást eredményezett volna a költségvetés számára.

A dohánytermékek jövedéki adójának emelése a dohánytermékek adózására vonatkozó hosszabb távú koncepció kialakítása után az őszi adócsomag keretében kerül betervezésre.

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI TERMÉKADÓ BEVEZETÉSE

Az Országgyűlés elfogadta a népegészségügyi termékadóról szóló törvényt. Az új adó azon termékek forgalmazását terheli, amelyek fogyasztása bizonyítottan egészségügyi kockázatot hordoz. E tekintetben egészség-kockázati tényezőt jelent a termékek jelentős cukor-, illetve sótartalma, továbbá bizonyos magas cukortartalmú termékek koffeintartalma.

A bevezetés várható költségvetési hatása 15-22 milliárd forint.

AZ ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTÉSE

A kormányzati szektor bruttó, konszolidált, névértéken számításba vett (maastrichti) adóssága 2010 végén 21749 milliárd forint, a GDP 80,2%-a volt. 2011 első negyedévének végén az államadósság 22458 milliárd forint, a 2011. első negyedével záruló év GDP-jéhez viszonyítva 81,9% volt. A második negyedévben a korábbi magán-nyugdíjpénztári tagok vagyonának átutalását követően 1345 milliárd forint névértékű államkötvény bevonásra került, ami egy lépésben közel 5 százalékponttal csökkentette az adósságrátát.

4. AZ OTTHONVÉDELMI AKCIÓTERV

A háztartásoknak a korábbi években bekövetkezett nagyarányú, devizában történő eladósodásából fakadó szociális, ingatlanpiaci és pénzügyi stabilitási kockázatok csökkentése érdekében a Kormány öt pillérből álló Otthonvédelmi Akciótervet dolgozott ki. Ennek elemei:

- árfolyamvédelem bevezetése a havi törlesztő részletek meghatározására,
- kamattámogatási rendszer,
- Nemzeti Eszközkezelő Társaság felállítása,
- a kilakoltatási moratórium feloldása kvótarendszerrel
- és a deviza alapú jelzáloghitelezés újbóli engedélyezése.

Az Akcióterv kialakításánál kiemelt szempont volt az érintettek (adós, bank, állam) közös tehervállalása, a probléma hatékony kezelése és a költségvetés teherbíró képességének szem előtt tartása.

Az árfolyamvédelmi pillérnek nincs közvetlen költségvetési hatása, ugyanakkor az állami garanciavállalás implicit kötelezettséget jelent a költségvetés számára, azaz az állami garancia beváltásából származhat a jövőben költségvetési kiadás. Az állam az árfolyamrögzítés idejére száz százalékos készfizető, az aztáni időszakra huszonöt százalékos sortartó kezességet vállal a gyűjtőszámla egyenlegére.¹ A kezesség beváltásából fakadó esetleges kiadásokat ugyanakkor

¹ A készfizető kezesség esetén a hitelező a kezestől közvetlenül követelheti követelésének megtérítését, míg sortartó kezesség esetén a hitelezőnek először az adóson keresztül kell megpróbálnia behajtani a követelését.

ellensúlyozhatja a bankok által fizetendő kezességvállalási díj. A konkrét kiadás pontos számszerűsítése nem lehetséges, mivel nem jelezhető előre a nemfizetési arány, egyelőre nem ismert, hány bank igényli a garanciát² és hány adós vesz részt a programban, illetve a forintárfolyam alakulása is döntően meghatározza a garancia alapját. Összességében azonban legfeljebb 5 milliárd forint költségvetési kiadás várható 2014 végéig az árfolyamvédelemmel kapcsolatban, tekintettel arra, hogy a garanciadíjból származó bevétel optimális esetben fedezetet nyújt a beváltásból következő kiadásra.

A Nemzeti Eszközkezelő Társaság összesen 5000 - szociális szempontok alapján kiválasztott - adós ingatlanát vásárolja meg, jelentős diszkont mellett. Az ötezer ingatlan megvásárlása³ összesen mintegy 20,5 milliárd forint kiadást jelenthet 2014 végéig.

A szociális családi ház építés költségvetési terhe mintegy 15 milliárd forint lehet, aminek legnagyobb része 2012-ben jelentkezhet.

A kamattámogatás költségvetési hatásait kormányhatározat szabályozza, amelynek alapján az évi költségvetési hatás legfeljebb 1,5 milliárd forint lehet. Így a négy év alatt összességében a program maximális kiadása 6 milliárd forint.

Összességében az Otthonvédelmi Akcióterv költségvetési hatása 2011 és 2014 között 40-45 milliárd forint lehet, amelynek legnagyobb része – mintegy 20 milliárd forint – várhatóan 2012-ben jelentkezik.

² Az állami kezesség igénybevétele a bankok számára nem kötelező.

³ 8,2 millió forintos átlagos lakásárát, illetve annak 50%-át, mint vételárat feltételezve.

FÜGGELÉK

A JELENTÉSBEN ISMERTETETT INTÉZKEDÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGSZABÁLYOK (időrendben)

2011. évi XXXI. tv. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. módosításáról

Kihirdetve: 2011. 03. 25.

Kapcsolódási pont: táppénz maximumának csökkentése A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. módosításával

Magyarország Alaptörvénye

Kihirdetve: 2011. 04. 25.

Kapcsolódási pont: államadósság

2011. évi LXI. tv. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvénynek az Alaptörvénnyel összefüggő egyes átmeneti rendelkezések megalkotása érdekében szükséges módosításáról

Kihirdetve: 2011.06.14.

Kapcsolódási pont: öregségi nyugdíjkorhatár előtti nyugellátások

2011. évi LXIII. tv. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és egyes törvények pénzügyi bűncselekményekkel összefüggő módosításáról

Kihirdetve: 2011.06.17.

Kapcsolódási pont: költségvetési csalás, visszaélés társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással

2011. évi LXXV. tv. A devizakölcsönök törlesztési árfolyamának rögzítéséről és a lakóingatlanok kényszerintézkedésének rendjéről

Kihirdetve: 2011.06.28.

Kapcsolódási pont: Otthonvédelmi Akcióterv

2011. évi LXXXI. tv. Az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról

Kihirdetve: 2011.06.30.

Kapcsolódási pont: A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény módosítása

Kapcsolódási pont: passzív táppénz megszüntetése A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. módosításával.

2011. évi XCVI. tv. Egyes gazdasági tárgyú törvények módosításáról

Kihirdetve: 2011.07.14.

Kapcsolódási pont: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény módosítása

T/3636 sz. törvényjavaslat A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. tv. módosításáról

Elfogadva: 2011.07.11.

Kapcsolódási pont: stabilitási tartalék törlése

2011. évi CVI. tv. A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról

Kihirdetve: 2011.07.19.

Kapcsolódási pont: közfoglalkoztatás új szabályozása

Kapcsolódási pont: álláskeresési támogatások átalakítása A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. módosításával

Kapcsolódási pont: több jogcímen igénybe vehető szociális és családtámogatási transzferek összegének maximálása A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosításával

2011. évi CIII. tv. A népegészségügyi termékadóról

Kihirdetve: 2011.07.19.

2011. évi CVIII. tv. A közbeszerzésekről

Kihirdetve: 2011.07.20.